

A GAZDASÁGI TÁRSASÁGOK SZERVEZETE. LEGFŐBB SZERV.

Dr. Farkas Csaba

TÁRSASÁGI JOG I.

Jelen tananyag a Szegedi Tudományegyetemen
készült az Európai Unió támogatásával.

Projekt azonosító:
EFOP-3.4.3-16-2016-
00014

**A GAZDASÁGI TÁRSASÁGOK SZERVEZETE
LEGFŐBB SZERV**

Olvasólecke

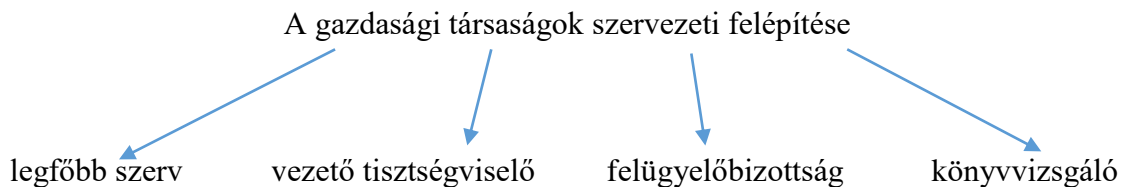
Időigénye 30 perc

Dr. Farkas Csaba
egyetemi docens

Szegedi Tudományegyetem
Állam-és Jogtudományi Kar
Civilisztikai Tudományok Intézete

1. Bevezetés
2. Legfőbb szerv elnevezése, a legfőbb szerv ülése
3. A legfőbb szerv hatásköre
4. Határozathozatal
5. Egyszemélyes társaság legfőbb szerve

1. Bevezetés

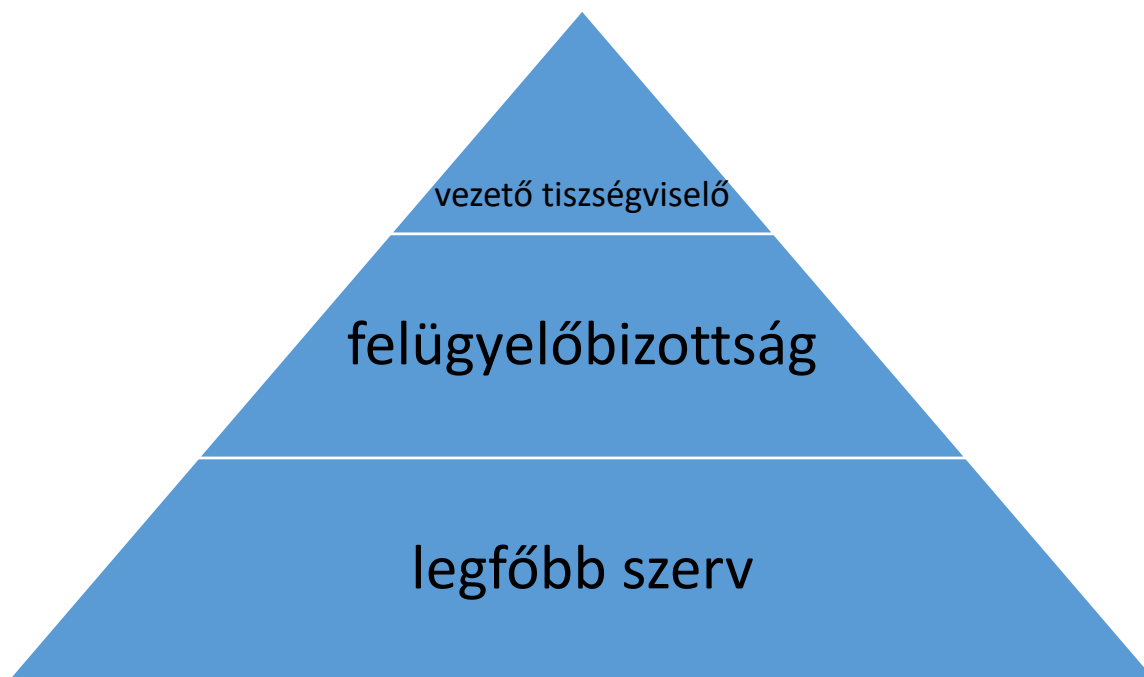

1. sz. ábra: A gazdasági társaságok szervezeti felépítése

Az ábrával szemléltetni szeretnénk, hogy a gazdasági társaság szervei egymáshoz viszonyítva hogyan helyezkednek el. A talapzat alján található a **legfőbb szerv**, amely a tagok összessége. A **vezető tisztségviselő** található a **legfőbb szerv** csúcán, **vezető tisztségviselő** figyelemmel arra, hogy a vezető tisztségviselő képviseli a gazdasági társaságot, ő a gazdasági társaság „arca”, másrészt egy belső összangot is megteremt a gazdasági társaság szervei között. Mint látjuk a **vezető tisztségviselő** a két szerv közé ékelődik be. Ennek az oka az, hogy a felügyelőbizottság a **legfőbb szerv** „meghosszabbított keze” és a legfőbb szerv ülései között **felügyelőbizottság** ellenőrzi az ügyvezetést, hogy az a gazdasági társaság érdekeinek megfelelően **vezető tisztségviselő** képviseli a gazdasági társaságot. A **vezető tisztségviselő** a gazdasági társaság **könyvvizsgáló** „külső” ellenőrző szerve. Ennek oka abban keresendő, hogy a **könyvvizsgáló** a **legfőbb szerv** ellenőrzési feladatát nemcsak a gazdasági társaság érdekében végzi, hanem a **könyvvizsgáló** egyben a gazdasági társaság törvényes működésének az őre is.

A fenti szervek mellett egyéb testületeket, bizottságokat is találhatunk az egyes gazdasági társaságok esetében, melyek állandó, vagy ad hoc jelleggel működnek, s amelyek összetételét, tagjainak a számát, az esetleges díjazásukat és annak mértékét a társaság tagjai határozzák meg.

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a nyilvánosan működő részvénytársaság esetében az **audit bizottság** megválasztása kötelező.

2. sz. ábra: A gazdasági társaság szervezete.

2. A legfőbb szerv elnevezése, a határozathozatal módja

A legfőbb szerv egy általános, mindenki által használt kifejezés. Az egyes gazdasági társaságok esetében a legfőbb szerv elnevezése az alábbiak szerint alakul:

- közkereseti társaság: tagok gyűlése
- betéti társaság: tagok gyűlése
- korlátolt felelősségű társaság: taggyűlés
- részvénytársaság: közgyűlés

Ha megnézzük a gazdasági társaságok működését, akkor azt látjuk, hogy vannak a legfőbb szervre vonatkozó olyan **általános szabályok**, amelyek valamennyi társaság esetében irányadóak. Ezek a következők:

A legfőbb szerv ülését – főszabály szerint – a *vezető tisztségviselő* hívja össze, így ő az ülésen biztosan részt vesz. Minden *tag*nak alanyi joga, hogy az ülésen részt

vegyen. A tag ezt a jogát személyesen vagy *meghatalmazott* útján is gyakorolhatja. A legfőbb szerv ülésén való részvétel joga alapvető jog, de nem kötelezettség: egyetlen tagot sem lehet felelősségre vonni azért mert a legfőbb szerv ülését elmulasztotta. A tag mellett a *felügyelőbizottság tagja* tanácskozási joggal a legfőbb szerv ülésén részt vehet, míg a *könyvvizsgáló* a számviteli beszámolót tárgyaló ülésen kötelezően

részt kell, hogy vegyen. A Ptk. rendelkezése szerint azonban a könyvvizsgáló távolmaradása az ülés megtartását nem akadályozza. Egyéb *meghívottak*, egy-egy

terület szakértői felkérés, meghívás alapján – tanácskozási joggal, szavazati jog nélkül – a legfőbb szerv ülésén részt vehetnek. **A legfőbb szerv ülése nem nyilvános.**

A **legfőbb szerv összehívása** – amely a vezető tisztségviselő feladata – meghívó kiküldésével, vagy annak közzétételével történik. A meghívó kötelezően tartalmazza a legfőbb szerv ülésének helyét, idejét, valamint a napirendi pontokat. A tagoknak alapvető érdeke fűződik ahhoz, hogy még az ülés előtt megismerjék a megtárgyalandó témákat. Szükséges

meghívó:

- ülés helye
- ülés ideje
- napirendi pontok

ez többek között azért, mert ha a tag laikus, akkor lehetőség van például pénzügyi, jogi, műszaki, közbeszerzési szakemberrel való konzultációra és így az ülésen érdemi munka folyhat. A fenti célt szolgálja az a törvényi rendelkezés, amely szerint alaptétel, hogy olyan kérdést, amely a meghívóban közölt napirendi pontok között nem szerepel, a legfőbb szerv ülésén nem lehet megvitatni. Egyetlen kivételt enged meg a Ptk.: amennyiben az ülésen valamennyi tag jelen van, és a jelenlévők egyhangúan hozzájárulnak az adott ügy megtárgyalásához, akkor a kérdést függetlenül attól, hogy az a meghívóban előzetesen szerepelt vagy nem, a tagok megtárgyalhatják és érdemi döntést is hozhatnak.

Határozat azonban nemcsak a fent ismertetett módon hozható. A klasszikus, meghívóval összehívott legfőbb szerv ülésén hozott határozathoz képest a Ptk. két irányban enged eltérést.

levélszavazás

Ha a létesítő okirat erre lehetőséget biztosít, akkor a tagok ülés tartása nélkül is hozhatnak határozatot. Ebben az esetben a vezető tisztségviselő a határozattervezet írásban a tagok részére megküldi. A Ptk. a tagok részére a tervezet kézhezvételét követő legalább 8 napos határidőt biztosít, hogy szavazatukat a vezető tisztségviselő részére visszaküldjék. A vezető tisztségviselő a szavazatok beérkezését követően megállapítja a szavazás eredményét, majd azt közli a tagokkal. Az ilyen módon meghozott határozatot **levélszavazás** útján hozott határozatnak is nevezzük. Garanciális szabály is bevezetésre kerül: ha bármely tag az ülés megtartását kéri, akkor az ülést a vezető tisztségviselőnek kötelezően össze kell hívnia.

konferencia „ülés”

Amennyiben ennek jogi és technikai feltételei fennállnak, akkor határozat hozható elektronikus hírközlő eszköz igénybevételével is. Az alkalmazás *jogi feltétele*, hogy a létesítő okirat az igénybe vehető elektronikus hírközlő eszközöket, azok alkalmazásának feltételeit és módját meghatározza, *technikai feltétel* pedig, hogy a tagok azonosítása, a tagok közötti kölcsönös és korlátozásmentes kommunikáció biztosított legyen. Ezt **konferencia-beszélgetés** útján hozott határozatnak nevezzük.

3. A legfőbb szerv hatásköre

Nézzük meg, hogy melyek azok a feladatok, amelyek a legfőbb szerv hatáskörébe tartoznak.

☞ személyzetpolitikai kérdésekben való döntés (Ez alatt értjük a vezető tisztségviselő, felügyelőbizottsági tag, és könyvvizsgáló megválasztását, visszahívását, és a díjazásuk megállapítását),

☞ a taggal, a vezető tisztségviselővel, az felügyelőbizottság taggal és a könyvvizsgálóval szembeni kártérítési igény érvényesítése,

- ☞ a beszámoló elfogadása és az adózott eredmény felosztása,
- ☞ a társasági szerződés módosítása,
- ☞ a társaság jogutód nélküli megszűnésének az elhatározása,
- ☞ a társaság átalakulásának, egyesülésének, szétválásának az elhatározása.

4. Határozathozatal

A legfőbb szerv **határozatait** általában egyszerű szótöbbséggel hozza.

A határozathozatalra vonatkozó rendelkezések diszpozitívak. Ebből következően a törvényi rendelkezéstől a létesítő okirat bármilyen irányban eltérhet. Ennek azonban két korlátja van. **Egyrészt** a jelenlévők többsége kell bármely döntés meghozatalához. **Másrészt** ha a Ptk. egyhangú határozatot ír elő, akkor ettől a felek egyező akarattal sem térhetnek el. E két korlátozó rendelkezést tiszteletben tartva, a felek a szavazati jog kérdésében szabadon dönthetnek: megtehetik azt, hogy a háromnegyedes szótöbbséget egyszerű szótöbbségre lecsökkentik, vagy azt egyhangú szavazatra felemelik.

Konkrét jogeset kapcsán a Legfelsőbb Bíróság leszögezte, hogy semmis az a társasági rendelkezés, amely szerint szavazategyenlőség esetén az ügyvezető szavazata dönt. Ebben az esetben ugyanis hiányzik a szótöbbség (BH 2000. 553.)

Egyhangú döntés, a felek egyező akarattal sem térhetnek el (kógens) például:

Valamennyi tag szavazatával egyhangúlag meghozott határozat kell a társasági szerződés módosításához, valamint a társaság átalakulásának, egyesülésének, szétválásának és jogutód nélküli megszűnésének az elhatározásához [Ptk. 3:143.§ (4)].

¾ es szótöbbséggel meghozott döntés, a felek ettől eltérhetnek (diszpozitív)

Legalább háromnegyedes szótöbbséggel meghozott határozat kell a vezető tisztségviselők visszahívásához. [Ptk. 3:143.§ (4)].

A Ptk. meghatároz néhány olyan esetet, amikor az egyébként a szavazásra jogosult tag nem gyakorolhatja a szavazati jogát. Ennek oka, hogy a személyes érintettség/érdekeltség miatt a tagtól nem várható el, hogy a gazdasági társaság érdekeinek az elsődlegessége alapján adja le a szavazatát. Ezek a szabályok a gazdasági társaság törvényes működését, a kisebbségi jogokat, a munkavállalók, vagy a hitelezők jogos érdekeit nem sértik, nem veszélyeztetik, így a törvény rendelkezéseitől a felek egyező akarattal eltérhetnek.

A tagot a határozat meghozatalakor nem illeti meg a szavazati jog, ha:

- ☞ a határozat kötelezettség vagy felelősség alól mentesíti, vagy a gazdasági társaság terhére másfajta előnyben részesíti,
- ☞ a határozat szerint vele szerződést kell kötni,
- ☞ a ellene a határozat alapján pert kell indítani,
- ☞ olyan hozzátartozója érdekelt a döntésben, aki a jogi személynek nem tagja,
- ☞ a döntésben érdekelt más szervezettel többségi befolyáson alapuló kapcsolatban áll,
- ☞ egyébként személyesen érdekelt a döntésben.

5. Egyszemélyes gazdasági társaság legfőbb szerve

*** A Ptk. lehetőséget biztosít arra, hogy a korlátolt felelősségű társaságnak és a részvénytársaságnak egy tagja legyen. Ezeknél a gazdasági társaságoknál a taggyűlés, illetve a közgyűlés összehívása, megtartása, a szavazásra, érintettségre vonatkozó rendelkezések nem értelmezhetőek. Az egyszemélyes kft. és rt. esetében a legfőbb szerv hatáskörébe tartozó valamennyi kérdésben az egyedüli tag, illetve részvényes dönt. ***

Akik a téma iránt érdeklődnek, azoknak a szíves figyelmébe ajánljuk:

1) Farkas Csaba - Vizkeleti Edit: Polgári jogi társasági jogi cégjogi alapok (Szeged, 2017. Sigillum 2000 Bt)

2) BDT2018. 3828.

I. A gazdasági társaság legfőbb szerve, korlátolt felelősségű társaság esetén a taggyűlés hatáskörébe csakis azon alapvető üzleti és személyi kérdésekben való döntéshozatal tartozik, amelyeket a Ptk. vagy a társaság létesítő okirata a legfőbb szerv hatáskörébe utal. A társaság irányításával kapcsolatos minden egyéb döntés meghozatalára az ügyvezető rendelkezik hatáskörrel, amely hatáskör a társasági szerződés módosításának nem minősülő taggyűlési határozattal nem vonható el, ezekben a kérdésekben a taggyűlés kizárólag akkor dönthet, ha a létesítő okirat módosításával a tagok megfelelően bővítik a hatáskörét.

II. A Ptk. 3:19. § (2) bekezdés a)-f) pontjaiban megjelölt okok bármelyikének fennállása önmagában, a törvény erejénél fogva a tag szavazásból kizártságát eredményezi, anélkül, hogy ezt a taggyűlésnek külön, alakszerű határozatban meg kellene állapítania.

3) BDT2020. 4205.

I. A tag alapvető joga, hogy személyesen részt vehessen a gazdasági társaság legfőbb szerve döntéseinek meghozatalában.

II. Ha a társaság egy tagját a taggyűlésre nem hívják meg, a taggyűlésen hozott határozatok jogszabálysértőek. A jogszabálysértés nem minősíthető nem jelentősnek abból az okból, hogy a meg nem hívott tag szavazata a döntést nem befolyásolta volna.

4) BDT2018. 3953.

I. Szabálytalan a közgyűlés összehívása, ha a meghívó elküldése és a közgyűlés napja közötti időköz lerövidült. Amennyiben a részvényesek ezt utólagos, egyhangú döntésükkel nem orvosolják, az így összehívott közgyűlés nem hozhat érvényes határozatokat.

II. A közgyűlésre felkészülési idő biztosítása a részvényes garanciális joga, ennek sérelmét a bíróság nem minősítheti jelentéktelen jogsértésnek.